beschikken kunnen, in rijen en gelederen te houden, en in geval van noodzakelijkheid hem tot gehoorzaamheid te dwingen. Geen soldaat mag uit zijn gelid treden, om de gesneuvelden te onderzoeken en te plunderen, of om gewonden weg te brengen, wanneer zij daartoe geene uitdrukkelijke bevelen krijgen, welke bevelen eerst na het gevecht kunnen worden gegeven. Den soldaten zal ingeprent worden, dat edel en grootmoedigheid den moed eerwaardiger maakt, en dat derhalve geene krijgsgevangenen worden beroofd en elk van hen den zijnen mogen rang verschuldigde, eerbied worde toegedragen.

De intendanten en onder intendanten, moeten vóór en gedurende het gevecht, voor de hulp- en transportmiddelen zorgen, waarvan zij aan de generaals rekenschap moeten afleggen; degenen van hen en de gezondheids beambten, welke zich door werkzaamheid en ijver hebben doen onderscheiden, zullen in de berigten der generaals en van de chefs der algemeene staven genoemd worden.

De artillerie officieren, laten na het gevecht, het geschut, wapenen, kurassen, en het lederwerk op het slagveld verzamelen, en zorgen voor derzelver vervoer. (1)

Van de bataillons en escadrons chefs af en zoo opklimmende, moet elk - in zoo verre zulks hem betreft - bijdragen tot de naauwkeurige berigten van het gevecht. Verdient een militair eenige melding, wegens zijn gehouden gedrag; dat hij, b. v. een vaandel, een stuk geschut veroverd, zijnen generaal of chef gered, of eenig ander blijk van zijnen moed gegeven heeft, dan wordt hij bijzonder in de rapporten gemeld; waarnaar de kommandant *en chef* bepaalt, of hij in de legerorder, of wel in het bulletin der operatien zal gemeld worden. Het laatste kan dan alleen geschieden, wanneer het eerste plaats vindt. Zulk een berigt wordt door den stafofficier, onder welks oogen de daad verrigt is, geteekend en door de brigade - en divisie-generaal bekrachtigd.

Uit dit beknopt overzigt der bovengestelde afdeeling van het Fransche reglement voor de velddienst, zal men wel niet *veel* nieuws ontwaren. doch zal aan den belezen krijgsman, de blijken opleveren, dat hetzelve naar de nieuwste wijze van krijgsnamen is opgesteld. Deze afdeeling is kort en bondig te zamen gevat, uit de grondstellingen der krijgsvoering, door den grootsten veldheer onzer eeuw, nagevolgd en opgegeven. De overige afdeelingen over de *marschen voor den vijand*, de *recognosceringen*, enz. zijn niet minder belangrijk. Het is te bejammeren, dat een vijftienjarige vrede bij ons weinig of niets van dien aard heeft voortgebragt, ten minste niets van regeringswege, is voorgeschreven waarin de jongere officieren eenen gids zouden kunnen vinden, en waarop de andere zich zouden kunnen beroepen. Zoo dit kort *overzigt* dezer afdeeling, aan de lezeren van *Spectator*, eenig genoegen verschafte, en zij verlangden omtrent de voornaamste afdeelingen een dergelijk overzigt te hebben, dan zoude *Spectator* zich gaarne met deze taak belasten. Om hiervan eenige zekerheid te hebben, zoude hij echter daartoe wenschen uitgenoodigd te worden, uit naam van eenige vereenigingen van officieren (mits brieven *franco*); dewijl hij niets vuriger wenscht dan in den smaak zijner lezers te kunnen werken. Eene uitnoodiging van het hoofdkwartier des legers, zou overigens genoegzaam zijn, om daaraan te voldoen. *De Spectator.*

(1) Zoo Spectator zich niet vergist, dan is deze werkzaamheid, ook bij ons leger, aan de officieren der artillerie opgedragen. Ten minste zijn zij er in den 10 daagschen veldtogt mede belast geweest. Hierbij komt de vraag bij hem op, of zulks altijd door de officieren der batterijen moet verrigt worden? Hetgeen, in zijn oog, ten nadeele der dienst moet uitvallen; daar deze, na een gevecht, met het in orde, brengen van hun personeel, materieel en munitien, fourageringen enz. reeds de handen vol hebben. De adjudanten der artillerie staven, zijn ook op eene te kleine schaal berekend, dan dat die van hunne gewone werkzaamheden kunnen gemist worden. Over het algemeen, heeft men bij het wapen der artillerie van ons leger te velde, alles bezuinigd, wat men bij andere wapens, aan ordonnans officieren, in de ruimte genomen heeft. De posten van hoofdofficieren worden door kapiteins verrigt (onder anderen bij het groote park). Dit is wel eervol, maar voor dat verdienstelijk wapen niet aanmoedigend. Overigens is er bij de vier divisien infanterie slechts één hoofdofficier der artillerie ingedeeld! *Spectator.*

OVERZIGT

VAN EENIGE DER VOORNAAMSTE MILITAIRE TIJDSCHRIFTEN.

IV.

UNITED SERVICE JOURNAL. *N°. 46 - 1sten September* 1832.

Dit engelsch militair tijdschrift, is door de verscheidenheid van stoffen, het militaire wezen betreffende, de aandacht van den lezenden krijgsman waardig. Het wijdt zich aan alle vakken van het krijgswezen toe, en bearbeidt gelijktijdig het veld

der krijgsgeschiedenis, de onderscheidene takken der algemeene krijgskunst, en treedt dikwerf in afgetrokkene bespiegelingen, over legerorganisatien, en over onderdeelen der lagere taktiek. Het is daarenboven beschouwend, critisch, en heeft vooral de oorlogen in Spanje, die der Indiën, en de algemeene bevrijdings oorlogen, door duchtig beredeneerde artikels voorgelicht. Men kan dit *united service journal* voor het tijdschrift houden, dat het grootst aantal correspondenten onder deszelfs redactie telt.

In het nummer, dat wij voor ons hebben liggen, vinden wij, onder artikels van minder belang, een stuk, over het toenmaals hangende (thans uitgevoerde ontwerp, van eenen gecombineerden togt Frankrijk en Engeland) tegen de Schelde. De schrijver betoogt daarin het onzinnige van eene dergelijke expeditie, - zijne redenering grondende op de verdedigings middelen, welke aan den mond der Schelde reeds in 1809 vereenigd waren, en die sedert dien tijd, vooral in de twee laatste jaren, buitengemeen zijn toegenomen. Hij vraagt daarbij, wat men er mede winnen zoude, door Vlissingen te beschieten; welke vesting men voorbij zou moeten varen om de expeditie te volvoeren. « Men zou ongetwijfeld eenige huizen vernielen; maar zonder te spreken van de gloeijende kogels, die voorzeker door de Hollanders zouden gebezigd worden, geloofde men dan, dat eene vloot, gedurende eenigen tijd, aan het vuur der ontzagwekkende batterijen, welke aan de zeezijde zijn opgeworpen - zoude kunnen blijven blootgesteld, en wel zoo lang tot dat men deze batterijen tot zwijgen had gebragt? En wat zou dan de uitkomst van deze prachtige overheerlijke overwinning zijn. Zou deze, de Hollandsche regering doen toegeven en derzelver ware belangen doen uit het oog verliezen? *Dit denkbeeld is waarlijk te zot!*» - Verder zegt de schrijver, zoude men, na deze gewaande overwinning, bij het opzeilen der rivier met nog meerdere moeijelijkheden te kampen hebben, die, onvermijdelijk, door het verlies der vloot, en het onbruikbaar maken der Schelde, zou gevolgd worden; terwijl hij er deze merkwaardige woorden bij voegt. «*De koelbloedige moed der Hollanders maakt hen juist geschikt tot de verdediging van hun grondgebied en hunne versterkte plaatsen - dus voornamelijk geschikt naar eenen oorlog, waarin kloekmoedige en standvastige volharding de grootste eigenschap is.*»

In dit nummer komt nog een verslag voor, *omtrent den toestand van het Nederlandsche leger in de maand Augustus ll.*, door een Engelsch staf-officier - welke den oorlog in Spanje heeft medegemaakt, - geschreven. Een inlander kan waarlijk met geen grooter lof, over ons nationaal leger spreken, en toch is dezelve niet overdreven; terwijl de bijzonderheden, waarin de schrijver treedt, genoegzame blijken dragen, dat hij ons leger, niet als een oppervlakkig beschouwer, bezien heeft.

Over de legerschouwing te Oirschot «op den 21 Julij ll., sprekende, zegt hij onder anderen:» Nimmer heb ik troepen, in beter orde, van schooner voorkomen, en beter uitgerust en bewapend gezien. Hunne bewegingen werden volmaakt geregeld uitgevoerd, terwijl hierbij de officieren, over het algemeen, blijken gaven, dat zij hun handwerk grondig verstonden. De linietroepen, zoo wel als de schutter korpsen, leveren eene geduchte krachtvolle infanterie op. De artillerie, overtreft alles, wat men van dit wapen denken kan, en ik geloof niet, dat men iets treffelijkers en schooners elders kan zien. Het materieel is voor eenen moeijelijken en langdurigen veldtogt bijzonder geschikt; daarenboven zijn hunne bespanningen beter dan de onze (dit gezegde is merkwaardig in den mond eens Engelschmans.) «De kavallerie is jong, zoowel manschappen als paarden.»

«De grootste geestdrift bespeurt men in alle rangen en gelederen. De Koning en de Prins *van Oranje* zijn aangebeden. Het geheel heeft mij de overtuigendste zekerheid gegeven, dat *het Hollandsche leger in staat is, zich te plaatsen tegen over een meer dan gelijk aantal Fransche troepen.*»

De overige artikels van dit nummer, namelijk: *over de oefenings-legers in Engeland; iets over de taktiek der infanterie en kavallerie*, en over *de oude Engelsche boogschutters*, zijn van minder aanbelang.

AAN DEN MILITAIREN SPECTATOR.

Daar de majoor der Fransche artillerie Doisy, schrijver van de *verhandeling over de doelmatigste wijze, om voorwerpen te vernielen of voor den vijand onbruikbaar te maken*, waarvan de voornaamste punten in uw no. 21 en 22, zijn aangehaald, onbekend schijnt geweest te zijn met eene proef, om geschut te doen springen: welke te *Douai* in het jaar 1813, op last van den minister van oorlog heeft plaats gehad, zoo zal eene korte beschrijving deze proef, waarvan ik ooggetuige geweest ben, door UEd. misschien van genoegzaam belang worden beschouwd, om, als eene kleine bijdrage tot gemelde verhandeling, in uw geacht blad opgenomen te worden.

Bij den terugtogt van het Fransche leger uit *Rusland*, in 1812, hadden eenige artillerie officieren het metalen veldgeschut - dat zij, bij gebrek aan transportmiddelen, niet konden mede voeren - geheel onbruikbaar gemaakt, door hetzelve aan stukken te doen springen. De minister van oorlog van de wijze, waarop dit had plaats gehad, berigt bekomen hebbende, gaf last aan den kolonel Baudreville, directeur der artillerie te *Douai*, om door eene proef te doen onderzoeken, of die wijze, om geschut geheel onbruikbaar te maken, ook op belegerings-geschut kon toegepast worden, en stelde daartoe zes lange metalen kanons van 12 en 18 pond (oud Hollandsch geschut) ter beschikking, welke in de geschut-gieterij aldáár voorhanden en bestemd waren, om vergoten te worden.

De proef geschiedde naar het voorschrift van den minister, en had op de volgende wijze plaats:

De kanons werden ieder met *vier á vijf* gewone artillerie patronen met kogels geladen. De eerste lading werd tot achter in de ziel gebragt en behoorlijk aangezet; dan de tweede, doch niet tot op de eerste, maar op eenen afstand van deze van 30